REPUBLIKA HRVATSKA

P R I J E D L O G

ZAKONA O VJEŽBENICIMA U PRAVOSUDNIM TIJELIMA I PRAVOSUDNOM ISPITU

Zagreb, lipanj 2008.

PRIJEDLOG ZAKONA O VJEŽBENICIMA U PRAVOSUDNIM TIJELIMA I PRAVOSUDNOM ISPITU

I USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o vježbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu nalazi se u odredbama članka 2. stavak 4. podstavak 1. Ustava Republike Hrvatske.

II OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM I POSLJEDICE DONOŠENJA ZAKONA

Sporazumom o pridruživanju i stabilizaciji predviđeno je usklađivanje hrvatskih zakona s pravnom stečevinom (acquis communaitaire), te potpunu harmonizaciju s acquis-em, najkasnije do 1. veljače 2011. godine. Shodno tome, četvrti Nacionalni program za integraciju Republike Hrvatske u EU, pored ostalih prioriteta predviđa i osnaživanje institucionalnih mogućnosti hrvatskog pravosuđa kroz poboljšanje prijama i izobrazbe pravosudnih vježbenika, ali i kroz unapređeniji sustav polaganja pravosudnog ispita kako bi se što kvalitetnije popunjavalo hrvatsko pravosuđe na način predviđen u Zakonu o vježbenicima u pravosudnim tijelima i polaganju pravosudnog ispita.

Preporuka Vijeća Europe broj R (94) Vijeća Ministara državama članicama o Neovisnosti, Učinkovitosti i Ulozi sudaca od 13. listopada 1994. godine također uređuje da države članice trebaju omogućiti odgovarajuću obuku kandidatima prije njihovog imenovanja.

Reforma hrvatskog pravosudnog sustava također obuhvaća i mjere i aktivnosti za ustanovljavanje sustava stručne obuke pravosudnih dužnosnika, a posebno osposobljavanje diplomiranih pravnika kao vježbenika u pravosudnim tijelima (sudovima i državnim odvjetništvima), a posebno je pitanje uređenja stjecanja uvjeta za polaganje pravosudnog ispita i načina njegovog polaganja.

Prijedlogom ovoga Zakona uređuju se uvjeti za prijam vježbenika u sudove i državna odvjetništva, ukupno trajanje vježbeničke prakse, ciljevi i način provođenja vježbeničke prakse, kao i dio stručne prakse za odvjetničke i javnobilježničke vježbenike, kao i za pravnike sa završenim sveučilišnim diplomskim studijom prava u tijelima državne uprave, lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugim pravnim osobama i osobe zaposlene u znanstveno nastavnim, nastavnim i suradničkim zvanjima, na fakultetima koji namjeravaju pristupiti polaganju pravosudnog ispita.

Također se ovim prijedlogom Zakona uređuje postupak prijavljivanja, način polaganja i vrednovanja pravosudnog ispita.

Sadašnji Zakon koji uređuje sustav vježbeništva u okviru pravosuđa Republike Hrvatske preuzet je iz bivšeg jugoslavenskog zakonodavstva i danas on više ne odgovara potrebama hrvatskog pravosuđa.

Predloženi Zakon o vježbenicima u pravosudnim tijelima i polaganju pravosudnog ispita omogućuje kvalitetnu pripremu za polaganje pravosudnog ispita svih pravnika koji pristupaju pravosudnom ispitu, kao i kvalitetno i cjelovito obrazovanje pravosudnih vježbenika.

Sadašnji sustav obuke vježbenika omogućavao je da samo vježbenici zaposleni u pravosuđu imaju mogućnost vježbeničke obuke. Studenti koji su završili pravni fakultet, osim kao sudski vježbenici mogu raditi kao vježenici kod odvjetnika ili javnog bilježnika. Pravnici zaposleni u tvrtkama također se kao volonteri mogu javljati na sudove kako bi stekli uvjete za polaganje pravosudnog ispita. Procjenjuje se da u ukupnom sustavu ima sve skupa više od 2000 vježbenika. Ovi vježbenici nakon što jednom steknu uvjete za polaganje pravosudnog ispita, mogu polagati pravosudni ispit kada god to žele. Za pristupanje pravosudnom ispitu sadašnji Zakon traži minimalno radno iskustvo bez obveza nekog posebnog profesionalnog radnog iskustva na sudovima ili državnom odvjetništvu.

Prema sadašnjem Zakonu o pripravnicima u pravosudnim organima i pravosudnom ispitu («Narodne novine»,broj 54/74 i 13/90), pravosudni ispit mogu prijaviti oni koji su nakon diplomiranja na Pravnom fakultetu radili najmanje:

-18 mjeseci u sudu, odvjetničkoj kancelariji ili kod javnog bilježnika

-18 mjeseci u državnom odvjetništvu, a od toga najmanje devet mjeseci u sudu

- dvije godine na pravnim poslovima u državnim tijelima ili drugim pravnim osobama, u kojem su vremenu obavile praksu na sudu u trajanju od najmanje jedne godine

- četiri godine na pravnim poslovima u državnim tijelima ili drugim pravnim osobama.

Vrijeme koje je osoba radila kao sudački vježbenik ili volonter, državnoodvjetnički vježbenik, odvjetnički vježbenik ili javnobilježnički vježbenik, jednako se računa u ukupnom potrebnom vremenu za polaganje pravosudnog ispita.

Rad vježbenika izvan pravosudnog sustava je uređen različitim zakonima. Odvjetnički vježbenici i njihov staž reguliran je Zakonom o odvjetništvu, dok je radni staž javno bilježničkih vježbenika reguliran Zakonom o javnom bilježništvu. Teoretski oni ne moraju vidjeti kako izgleda sud prije nego izađu na pravosudni ispit. Ovakvo obrazovanje je nedovoljno učinkovito, kako za pravosudne vježbenike tako i za ostale kategorije vježbenika. Naime, pravosudni vježbenici prepušteni su mentorima, sukladno rasporedu predsjednika odjela, koji sami često nemaju sklonosti ka edukaciji mlađeg kadra (pravosudnih vježbenika), za edukaciju vježbenika nisu posebno educirani pa ne postoji niti jedinstven pristup samoj edukaciji, bilo u vidu programa edukacije bilo u pogledu jedinstvenosti ocjenjivanja rada pojedinog vježbenika, a eventualno zalaganje pojedinog mentora u edukaciji vježbenika ničim nije posebno vredovano. Volonteri zaposleni na sudovima osim što su suočeni sa sličnim problemima kao i pravosudni vježbenici ne dobivaju potrebna praktična znanja jer za to ne postoji nikakvo uporište u zakonu, a njihov eventualni stručni praktični rad sud ne može koristiti jer niti korištenje takvog rada nije zakonom predviđeno. Pravosudni ispit je izuzetno važan zato što osobama bez pravosudnog ispita nije dozvoljeno da zastupaju stranke pred sudom, a sadašnji zakon ne daje dovoljnu razinu stručnih znanja da bi osoba sa položenim pravosudnim ispitom bila u stanju kvalitetno, radnje za koje postaje ovlaštena samim položenim pravosudnim ispitom - obavljati.

Predloženi novi Zakon o vježbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu omogućuje kvalitetnu pripremu za polaganje pravosudnog ispita svih pravnika koji pristupaju pravosudnom ispitu, kao i kvalitetno i cjelovito obrazovanje pravosudnih vježbenika. Cilj ovoga Zakona je odrediti objektivne standarde obuke pravosudnih vježbenika kroz obvezatnu i adekvatnu obuku koja će omogućiti budućim mladim sucima i državnim odvjetnicima da dobiju potrebite stručne vještine i znanja za obavljanje dnevnih radnih zadataka.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2008. godinu nije potrebno osigurati dodatna sredstva.

IV. RAZLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 161. stavku 1. Poslovnika Hrvatskog sabora («Narodne novine», broj 6/02, 41/02, 91/03 i 58/04) predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, s obzirom da se ovim Zakonom provodi usklađivanje hrvatskog zakonodavstva sa pravnom stečevinom EU.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O VJEŽBENICIMA U PRAVOSUDNIM TIJELIMA I PRAVOSUDNOM ISPITU

I. Opće odredbe

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuju uvjeti za prijam vježbenika u sudove i državna odvjetništva (u daljnjem tekstu: pravosudna tijela), trajanje vježbeničke prakse, ulazak u vježbenički i stručni program, ciljevi i način provođenja vježbeničke prakse, kao i stručne prakse za odvjetničke i javnobilježničke vježbenike te pravnike sa završenim sveučilišnim diplomskim studijem prava u tijelima državne uprave, lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugim pravnim osobama, te osobe zaposlene u znanstveno-nastavnim, nastavnim i suradničkim zvanjima na fakultetima koji namjeravaju pristupiti polaganju pravosudnog ispita.

(2) Ovim Zakon uređuje se postupak prijavljivanja, program, način polaganja i vrednovanja pravosudnog ispita.

Članak 2.

(1) Cilj stručnog obrazovanja vježbenika je stjecanje uvjeta za polaganje pravosudnog ispita i stručno osposobljavanje za samostalno obavljanje poslova pred pravosudnim tijelima

II. Prijam vježbenika i način obavljanja vježbeničke prakse u pravosudnim tijelima

Članak 3.

(1) Vježbenici u pravosudnim tijelima su državni službenici zaposleni na određeno vrijeme u duljini trajanja vježbeničke prakse predviđeno ovim Zakonom.

(2) Na njih se na odgovarajući način primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuju prava i obveze državnim službenika osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Članak 4.

(1) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa planom prijema određuje svake godine broj raspoloživih vježbeničkih mjesta u sudovima i državnim odvjetništvima na prijedlog predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske, odnosno Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske u skladu s mjerilima za određivanje broja službenika prema propisima o sudovima i državnom odvjetništvu.

(2) Osim donošenja plana prijama za kalendarsku godinu (kratkoročni plan), ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa će po potrebi donijeti i srednjoročni plan (za vrijeme od dvije godine) i dugoročni plan (za vrijeme od četiri godine).

(3) Plan prijama iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se u roku od 30 (trideset) dana od dana stupanja na snagu državnog proračuna za kalendarsku godinu na koju se plan odnosi.

Članak 5.

(1) Za vježbenika može biti primljena osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:
1. hrvatsko državljanstvo,
2. zdravstvenu sposobnost za rad,
3. završen sveučilišni diplomski studij prava.

(2) Za prijam osobe koja je strani državljanin ili osoba bez državljanstva, pored ispunjavanja uvjeta propisanih posebnim zakonom, potrebno je prethodno odobrenje središnjeg tijela državne uprave nadležnog za službeničke odnose.

(3) Za vježbenika ne mogu biti primljene osobe:
1. protiv kojih se vodi kazneni postupak ili koje su osuđene za kaznena djela za koje je propisana kazna od najmanje dvije godine zatvora prema domaćem ili međunarodnom pravu za kaznena djela protiv života i tijela, čovječnosti, morala, javnog ili privatnog vlasništva, javne uprave i javnog interesa ili zbog pronevjere u javnom sektoru, osim ako je nastupila rehabilitacija prema posebnom zakonu,
2. kojima je prestala državna služba zbog teške povrede službene dužnosti, u razdoblju od četiri godine od prestanka državne službe,
3. kojima je prestala državna služba zbog toga što nisu zadovoljile na probnom radu, u razdoblju od četiri godine od prestanka državne službe.

(4) Iznimno od st.2.ovog članka, državljani država članica Europske unije mogu biti primljeni za vježbenike u pravosudnim tijelima ako ispunjavaju uvjete iz stavka 1 . točke 2. i 3. te stavka 3.ovog članka.

Članak 6.

(1) Slobodna mjesta vježbenika utvrđena planom prijema popunjavaju se javnim natječajem koje objavljuje ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa u Narodnim novinama i na web stranici Ministarstva pravosuđa.

(2) Provjeru znanja i ocjenjivanje kandidata provodi Povjerenstvo za izbor vježbenika u sastavu od tri člana.

(3) Članove Povjerenstva za izbor vježbenika na vrijeme od dvije godine imenuje ministar pravosuđa i to jednog iz reda rukovodećih službenika ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, jednog iz reda sudaca na prijedlog predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske, te jednog iz reda državnih odvjetnika i zamjenika na prijedlog Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske

(4) Svaki od članova povjerenstva ima svog zamjenika koji se imenuje na isti način kao i član.

Članak 7.

(1) Na slobodno vježbeničko mjesto primit će se oni kandidati koji u postupku odabira ostvare ukupno najveći broj bodova.

(2) Ukupan broj bodova određuje se na osnovu rezultata ocjena završenog sveučilišnog diplomskog studija prava i na temelju ostalih postignuća na diplomskom i poslijediplomskom studiju prava kao i na osnovu pisane provjere znanja te provedenog strukturiranog razgovora.

(3) Broj bodova ostvaren na temelju završenog sveučilišnog diplomskog studija prava te ostalih dostignuća na diplomskom i poslijediplomskom studiju prava može iznositi najviše 50% bodova. Broj bodova ostvaren na temelju pisane provjere znanja iznosi najviše 40% dok se na temelju rezultata provedenog strukturiranog razgovora može ostvariti najviše 10% bodova.

(4) Ako ima više kandidata s istim ukupnim brojem bodova nego što ima slobodnih vježbeničkih mjesta, odabiru se oni kandidati koji su ostvarili veći broj bodova na temelju pisane provjere znanja. U slučaju jednakog broja bodova prednost će imati kandidat podzastupljenog spola u pravosudnom tijelu za koje se vrši izbor.

(5) Ministar nadležan za poslove pravosuđa odredit će pravilnikom način utvrđivanja broja bodova iz stavka 2. ovog članka, sadržaj pisane provjere znanja i strukturiranog razgovora.

Članak 8.

(1) Nakon provedenog postupka Povjerenstvo za izbor vježbenika utvrđuje listu kandidata koje predlaže za izbor ministru nadležnom za poslove pravosuđa.

(2) Izabrani kandidat prima se u državnu službu na određeno vrijeme rješenjem ministra nadležnog za poslove pravosuđa.

(3) Kandidat koji nije izabran za vježbenika ima pravo u roku od 15 dana od dana primitka rješenja iz stavka 2. ovog članka podnijeti prigovor ministru nadležnom za poslove pravosuđa. Prigovor odgađa izvršenje rješenja. Ministar nadležan za poslove pravosuđa je dužan o prigovoru odlučiti u roku od 30 dana.

(4) Kandidat postaje vježbenik danom početka rada. Dan početka rada utvrđuje rješenjem o rasporedu na radno mjesto čelnik pravosudnog tijela u koje je vježbenik izabran. Dan početka rada može se iz opravdanih razloga odgoditi za najviše 60 dana, o čemu se donosi posebno rješenje.

(5) Ako osoba primljena u državnu službu ne započne raditi određenog dana, ministar nadležan za poslove pravosuđa proglasit će ništavim rješenje o prijamu u državnu službu i rješenje o rasporedu na radno mjesto te osobe. U tom slučaju izabrat će se kandidat sljedeći po broju bodova.

Članak 9.

Vježbenička praksa traje dvije godine, ako ovim zakonom nije drugačije određeno. Vježbenici obavljaju vježbeničku praksu u sudovima i državnim odvjetništvima.

Članak 10.

(1)Vježbenička praksa sastoji se od praktičnog dijela vježbeničke prakse koja se provodi u sudovima i državnim odvjetništvima i od sudjelovanja u stručnim radionicama Pravosudne akademije.
(2) Ministar nadležan za poslove pravosuđa odredit će pravilnikom program stručnog obrazovanja kao i način snošenja troškova.

Članak 11.

(1) Tijekom vježbeničke prakse sudački vježbenik dužan je provesti najmanje četiri mjeseca u građanskom provostupanjskom odjelu, dva mjeseca u kaznenom prvostupanjskom odjelu, po jedan mjesec u drugostupanjskom građanskom i drugostupanjskom kaznenom odjelu, po dva mjeseca u trgovačkom sudu i državnom odvjetništvu. Vrijeme do ispunjavanja uvjeta za polaganje pravosudnog ispita vježbenik će provesti prema rasporedu čelnika pravosudnog tijela u koje je raspoređen.

(2) Tijekom vježbeničke prakse državnoodvjetnički vježbenik dužan je provesti najmanje osam mjeseci prakse na sudu, od čega po tri mjeseca na građanskom prvostupanjskom odjelu i na kaznenom prvostupanjskom odjelu, te po jedan mjesec u drugostupanjskom građanskom i kaznenom odjelu. Vrijeme do ispunjavanja uvjeta za polaganje pravosudnog ispita vježbenik će provesti prema rasporedu čelnika pravosudnog tijela u koje je raspoređen.

Članak 12.

(1) Stručne radionice iz pojedinih pravnih područja u ukupnom trajanju od dva mjeseca organizira Pravosudna akademija radi stjecanja vještina za rješavanje praktičnih poslova iz djelokruga rada sudova i državnog odvjetništva. Sudjelovanje u stručnim radionicama je obvezatno.
(2) Mjesta i vrijeme stručnog obrazovanja, način sudjelovanja vježbenika u stručnim radionicama te način njihova ocjenjivanja kao i nadzor nad njihovim provođenjem, propisuje ministar nadležan za poslove pravosuđa pravilnikom.

(3) Nakon ispunjenja uvjeta za polaganje pravosudnog ispita vježbenik ostvaruje pravo na dva mjeseca za pripremu pravosudnog ispita a o vremenu korištenja ovog prava dužan je pismeno izvijestiti čelnika pravosudnog tijela kod kojeg je raspoređen na vježbeničku praksu.

(4) Preostalo vrijeme vježbeničke prakse do njezinog isteka, vježbenici su raspoređeni prema odredbi članka 11. stavak 1. i 2. ovog Zakona i obavljaju zadaće na temelju naputaka svojih mentora radi daljnjeg stručnog usavršavanja.

(5) Vježbenicima može biti odobreno obavljanje dijela vježbeničke prakse i izvan sudova ili državnih odvjetništva na prijedlog čelnika tijela u koje je vježbenik raspoređen. Prijedlog se podnosi ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa koje daje odobrenje a ministar nadležan za poslove pravosuđa u suglasnosti sa čelnikom tijela u koje je vježbenik raspoređen postavlja mentora.

Članak 13.

(1) Čelnik pravosudnog tijela u koje je vježbenik raspoređen određuje mentora radi praćenja rada vježbenika i skrbi o njegovom stručnom obrazovanju.

(2) Za mentora može biti određen sudac i državni odvjetnik ili zamjenik državnog odvjetnika koji je završio edukaciju za mentore pri Pravosudnoj akademiji i koji su za to određeni godišnjim rasporedom poslova.

(3) Dužnost mentora je potaknuti zanimanja i trud vježbenika, te ga pripremiti za odgovoran rad u ispunjenju praktičnih zadaća. Mentor može istovremeno imati najviše dva vježbenika. Rad s vježbenicima izjednačuje se s radom na drugim poslovima, a vrednovanje tog rada odredit će se okvirnim mjerilima za rad sudaca i državnih odvjetnika i zamjenika.

(4) Vježbenici u svakom dijelu izobrazbe moraju izrađivati obvezne pisane radnje. Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa pravilnikom će propisati vrstu i broj obveznih radnji koje se moraju izraditi u svakom dijelu stručnog obrazovanja.

(5) Vježbenik je dužan tijekom vježbeničke prakse voditi dnevnik. Obrazac dnevnika utvrdit će se posebnim pravilnikom kojeg donosi ministar pravosuđa.

(6) Nadzor nad provođenjem vježbeničke prakse u sudovima i državnim odvjetništvima provodi čelnik pravosudnog tijela u suradnji s mentorom kod kojih je vježbenik raspoređen.

Članak 14.

(1) Tijekom praktičnog dijela vježbeničke prakse vježbenici se kroz kontinuiranu i postupno sve samostalnije izvršavanje zadaća mentora pripremaju za pristup pravosudnom ispitu i za obavljanje praktičnih poslova koje mogu obaviti samostalno.

(2) Kad mentor utvrdi da je vježbenik u dovoljnoj mjeri osposobljen za samostalno obavljanje određenih poslova dopustit će vježbeniku da:

1. uz nazočnost i upute suca poduzima radnje tijekom glavne rasprave u manje složenim parničnim, odnosno u vanparničnim postupcima,
2. uz nazočnost i upute istražnog suca provodi istražne radnje,
3. uz nazočnost i upute suca ispituje svjedoke u kaznenim predmetima za koje je propisana kazna zatvora do tri godine,
4. uz nazočnost i upute zamjenika državnog odvjetnika provodi ispitivanja i druge radnje državnog odvjetništva,

5. uz nazočnost i upute zamjenika državnog odvjetnika u postupcima za kaznena djela za koje je propisana kazna zatvora do tri godine zastupa optužbu na glavnoj raspravi pred općinskim sudom te da uz nadzor poduzimaju radnje pred prekršajnim sudovima,
6. uz nazočnost i upute zamjenika državnog odvjetnika zaprimaju na zapisnik kaznene prijave i ostale izjave koje se daju državnom odvjetništvu.

Članak 15.

Ako se vježbenička praksa prekine uslijed neprekidnog bolovanja dužeg od šest mjeseci ili rodiljnog dopusta tada se stručno obrazovanje produžuje za vrijeme trajanja prekida. Vježbenička praksa prekinuta iz drugog važnog razloga može se produljiti za vrijeme trajanja prekida. O produžetku vježbeničke prakse odlučuje ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Članak 16.

(1) Vježbeniku prestaje vježbenička praksa:
- istekom roka na koji je vježbenik primljen u službu,
- otkazom iz razloga predviđenim odredbama Zakona o državnim službenicima,
- sporazumom,
- po sili zakona, iz razloga predviđenih odredbama Zakona o državnim službenicima.

(2) O prestanku odlučuje čelnik pravosudnog tijela.

(3) Rješenje iz stavka 2. ovoga članka upravni je akt. Prigovor protiv rješenja podnosi se ministru nadležnom za poslove pravosuđa, u roku od 15 dana od dana prijama rješenja. Prigovor odgađa izvršenje rješenja. Ministar nadležan za poslove pravosuđa je dužan o prigovoru odlučiti u roku od 30 dana.

III. Stručna praksa za polaganje pravosudnog ispita za vježbenike u odvjetništvu, javnom bilježništvu, tijelima državne uprave, lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugim pravnim osobama

Članak 17.

(1) Program obrazovanja odvjetničkih vježbenika i trajanje njihove vježbeničke prakse uređuje Zakon o odvjetništvu, pri čemu teoretski dio stručnog obrazovanja traje najmanje 150 sati prema programu koji mora biti usklađen s programom Pravosudne akademije.

(2) Hrvatska odvjetnička komora dužna je u roku od 3 (tri) mjeseca od dana upisa u imenik odvjetničkih vježbenika obavijestiti nadležno ministarstvo za poslove pravosuđa o upisu odvjetničkih vježbenika.

(3) Pravilnik će odrediti način financiranja stručnog obrazovanja iz stavka 1. ovoga članka ako se ono provodi u Pravosudnoj akademiji.

Članak 18.

(1) Program obrazovanja i trajanje vježbeničke prakse javnobilježničkih vježbenika uređuje se Zakonom o javnom bilježništvu.

(2) Javnobilježnički vježbenik dužan je radi stručnog obrazovanja provesti najmanje 160 sati na sudu. Praktični dio vježbeničke prakse provodi se na isti način kao i za vježbenike sukladno člancima 11. i 12. ovoga Zakona. Teoretski dio stručnog obrazovanja traje najmanje 150 sati prema programu koji mora biti usklađen s programom Pravosudne akademije.

(3) Ministar nadležan za poslove pravosuđa raspoređuje javnobilježničkog vježbenika na sud na kojem će obavljati stručno obrazovanje u skladu s odredbom stavka 2. ovog članka. O tome se obavještava Hrvatska javnobilježnička komora.

(4) Sud kod kojeg je javnobilježnički vježbenik na vježbi pisanim uvjerenjem potvrđuje da je vježbenik pod njegovim nadzorom proveo potrebno vrijeme na sudu.

(5) Pravilnik će odrediti način financiranja stručnog obrazovanja iz stavka 2. ovoga članka ako se ono provodi u Pravosudnoj akademiji, a može odrediti i način financiranja praktičnog dijela vježbeničke prakse.

Članak 19.

(1) Pravnici zaposleni u tijelima državne uprave, lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugim pravnim osobama, te osobe zaposlene u znanstveno-nastavnim, nastavnim i suradničkim zvanjima na pravnim fakultetima kao i druge osobe koje ispunjavaju uvjete iz članka 5. stavak 1. ovog Zakona koji namjeravaju pristupiti pravosudnom ispitu dužni su radi stručnog obrazovanja provesti na sudu najmanje pola od vremena koliko je utvrđeno odredbom članka 11. stavka 1. i 2. predviđeno za sudske vježbenike.

(2) Praktični dio vježbeničke prakse provodi se na isti način kao i za pravosudne vježbenike sukladno odredbama članaka 11. i 12. ovoga zakona. Teoretski dio stručnog obrazovanja traje najmanje 150 sati prema programu koji mora biti usklađen s programom Pravosudne akademije.

(3) Pravnici iz stavka 1. ovoga članka mogu podnijeti zahtjev ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa radi obavljanja vježbe nakon najmanje jedne godine rada na pravnim poslovima. Zahtjevu se prilaže suglasnost poslodavca i ugovor o radu ili rješenje o prijemu u službu.

(4) Ministar nadležan za poslove pravosuđa raspoređuje pravnike iz stavka 1. ovog članka na sud na kojem će obavljati stručno obrazovanje.

(5) Ministar nadležan za poslove pravosuđa odredit će pravilnikom način obavljanja i način financiranja vježbeničke prakse iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

IV. Pravosudni ispit i pretpostavke za pristup pravosudnom ispitu

Članak 20.

(1) Organizacija pravosudnih ispita u nadležnosti je Ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa.

(2) Pravosudni se ispit polaže pred Ispitnim povjerenstvom od pet članova. Članove Ispitnog povjerenstva i najmanje po pet zamjenika za svaku grupu predmeta određenih odredbom članka 26. stavak 2.ovog Zakona, imenuje ministar nadležan za poslove pravosuđa.

(3) Članovi ispitnog povjerenstva moraju biti pravnici sa najmanje 15 (petnaest) godina radnog iskustva u struci nakon položenog pravosudnog ispita.

(4) Mandat članova Ispitnog povjerenstva traje 2 (dvije) godine i mogu biti ponovno imenovani.

(5) Članovi Ispitnog povjerenstva koji su sudjelovali u postupku zapošljavanja pojedinih vježbenika ili u stručnim radionicama tijekom njihovog stručnog obrazovanja ili su im bili mentori, ne mogu sudjelovati na usmenom ispitu za tog kandidata.

(6) Ministar nadležan za poslove pravosuđa pravilnikom određuje visinu i način plaćanja troškova pravosudnog ispita.

Članak 21.

(1) Uvjete za polaganje pravosudnog ispita sudski i državnoodvjetnički vježbenici ispunjavaju nakon 18 (osamnaest) mjeseci vježbeništva i izvršenog programa sukladno ovom zakonu.

(2) Prijavu za polaganje pravosudnog ispita dužan je podnijeti čelnik pravosudnog tijela u koje je vježbenik raspoređen u roku od 15 dana od dana kada vježbenik ispuni uvjete za polaganje pravosudnog ispita.

(3) Ako čelnik pravosudnog tijela u koje je vježbenik raspoređen u navedenom roku ne podnese prijavu za polaganje pravosudnog ispita, kandidat je ovlašten sam podnijeti prijavu uz predočenje dokaza o ispunjavanju traženih uvjeta.

(4) Prijava se podnosi najkasnije po isteku 30 dana od dana stjecanja uvjeta za polaganje pravosudnog ispita.

Članak 22.

(1) Uvjete za polaganje pravosudnog ispita ispunjavaju:

- odvjetnički vježbenici nakon 18 mjeseci odvjetničke vježbe, uz ispunjeni uvjet iz članka 17. ovog Zakona,
- javnobilježnički vježbenici nakon 18 mjeseci javnobilježničke vježbe uz ispunjene uvjete iz članka 18. ovog Zakona,

- pravnici sa završenim sveučilišnim diplomskim studijem prava u tijelima državne uprave, lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugim pravnim osobama, te osobe zaposlene u znanstveno-nastavnim, nastavnim i suradničkim zvanjima na fakultetima nakon 36 mjeseci obavljanja pravnih poslova uz uvjete iz članka 19. ovog Zakona.

(2) Prijavu za ispit za odvjetničke i javnobilježničke vježbenike, te za pravnike iz stavka 1. alineja 3. ovog članka podnose sami kandidati uz predočenje potvrde o ostvarenim uvjetima

(3) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa rješenjem utvrđuje da li kandidat ispunjava uvjete za polaganje pravosudnog ispita te određuje vrijeme pristupa kandidata na pisani dio ispita.

(4) Vrijeme pristupa kandidata na pisani dio ispita određuje se između 60-og i 90-og dana od dana podnošenja prijave za polaganje pravosudnog ispita.

(5) Protiv rješenja kojim je utvrđeno da kandidat ne ispunjava uvjete za polaganje pravosudnog ispita dopušten je prigovor o kojem odlučuje ministar nadležan za poslove pravosuđa u roku od 30 (trideset) dana.

Članak 23.

(1) Pisani dio ispita sastoji se od tri radnje od čega dvije radnje predstavljaju izradu cjelovitih prvostupanjskih presuda iz područja građanskog i kaznenog prava utemeljenih na konkretnom spisu predmeta. Treću radnju kandidat izrađuje odabirom iz područja radnog, trgovačkog ili upravnog prava i ne mora biti nužno utemeljena na konkretnom spisu predmeta.

(2) Na zahtjev Ispitnog povjerenstva sudovi su dužni ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa dostaviti traženi broj predmeta.

(3) Kandidat pisanu radnju izrađuje pod osobnom zaporkom koju određuje ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa. Radnja ne smije sadržavati elemente koji ukazuju na osobu kandidata.

(4) O izradi pisane radnje sastavlja se zapisnik.

(5) Ministar nadležan za poslove pravosuđa pravilnikom određuje način izbora predmeta za pisane radnje, dopuštena pomagala, vrijeme i mjesto pisanja radnji, nadzor nad pisanim dijelom ispita i vrijeme dopušteno za pisanje predmetnih radnji.

Članak 24.

(1) U slučaju remećenja urednog tijeka pisanog ispita Ispitno povjerenstvo može:
1. produžiti vrijeme za izradu pisanog ispita razmjerno trajanju prekida;
2. pojedinim ili svim kandidatima naložiti ili omogućiti ponovnu izradu te pisane radnje.

(2) Kandidat se ne može pozivati na smetnju, ako to nije za vrijeme pisanog ispita prijavio članu Ispitne komisije.

Članak 25.

(1) Ako kandidat nije predao pisanu radnju u propisanom vremenu smatra se da nije položio ispit.

(2) Svaku pravovremeno predanu pisanu radnju zasebno pregledavaju i boduju dva člana Ispitnog povjerenstva. Za bodovanje radnji se primjenjuje članak 28. stavak 1. ovoga Zakona. Ako ispitivači pisanu radnju različito boduju, prosjek zbroja bodova predstavlja konačni ostvareni broj bodova za pojedinu pisanu radnju.

(3) Bodovanje pisanih radnji provodi se prije usmenog ispita. Kandidat mora iz građanske i kaznene presude ostvariti najmanje po šest bodova da bi ostvario pravo na pristupanje usmenom dijelu pravosudnog ispita.

(4) Nakon ocjenjivanja pisanih radnji članovima Ispitnog povjerenstva može se dati obavijest o osobi kandidata, kao i kandidatima obavijest o osobi ispitivača.

(5) Tajnik ispitnog povjerenstva obavijestit će kandidate o ostvarenom broju bodova na pisanom dijelu ispita najkasnije dva tjedna prije usmenog ispita.

Članak 26.

(1) Usmenom dijelu pravosudnog ispita kandidat mora pristupiti najkasnije u roku od dva mjeseca nakon posljednje napisane radnje.

(2) Usmeni dio ispita sastoji se od ispitivanja iz pet grupa predmeta i to iz:
- građanskog i trgovačkog prava,
- građanskog postupovnog i obiteljskog prava,
- kaznenog i kaznenog postupovnog prava,
- radnog i upravnog prava,
- ustavnog uređenja, osnova sustava Europske unije te organizacije pravosuđa.

(3) Usmeni ispit se polaže pred Ispitnim povjerenstvom. Cjelokupni se ispit provodi u neprekidnoj nazočnosti svih članova ispitnog povjerenstva. Predsjednik Ispitnog povjerenstva rukovodi usmenim ispitom pri čemu vodi računa o tomu da se kandidati ispituju na prikladan način i brine se o održavanju reda na usmenom ispitu.

(4) Na usmeni se ispit ne smije pozvati više od četiri kandidata istodobno.

(5) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa može budućim kandidatima ili osobama koje imaju opravdani interes dopustiti slušanje usmenog ispita.

(6) Ministar nadležan za poslove pravosuđa određuje pravilnikom način provođenja usmenog dijela ispita kao i uvjete pod kojima će se odobriti slušanje usmenog ispita.

Članak 27.

(1) Ispitno povjerenstvo svoje odluke donosi većinom glasova. Nijedan član ispitnog povjerenstva ne može se suzdržati od glasovanja.

(2) Nakon završetka usmenog ispita iz pojedine grupe predmeta ispitno povjerenstvo ocjenjuje znanje kandidata sukladno odredbi članka 28. ovoga Zakona. Po završetku cjelokupnog ispita utvrđuje se ukupno ostvareni broj bodova na pravosudnom ispitu i donosi se odluka o rezultatu ispita koja se priopćuje kandidatima. Ako neki kandidat ne želi da se odluka objavi u nazočnosti drugih kandidata, odluka se tom kandidatu priopćuje samo u nazočnosti Ispitnog povjerenstva.

(3) O tijeku usmenog ispita sastavlja se zapisnik koji potpisuju svi članovi ispitnog povjerenstva.

(4) Ministar nadležan za poslove pravosuđa određuje pravilnikom sadržaj zapisnik.

Članak 28.

(1) Ukupno se na pravosudnom ispitu može ostvariti najviše 100 bodova.

(2) Za svaku pisanu radnju može se ostvariti najviše do 10 bodova.

(3) Usmeni dijelovi ispita boduju se prema pojedinim grupama predmeta:
- građansko i trgovačko pravo 15 bodova
- građansko postupovno i obiteljsko pravo 15 bodova,
- kazneno i kazneno postupovno pravo 15 bodova,
- radno i upravno pravo 15 bodova,
- ustavnog uređenja i osnova sustava Europske unije te organizacije pravosuđa 10 bodova.

Članak 29.

(1) Predsjednik Ispitnog povjerenstva bez provedbe usmenog dijela ispita utvrđuje da pravosudni ispit nije položen:
1. ako kandidat u pisanom dijelu ispita nije ostvario uvjete iz članka 25. stavak 3.ovoga zakona ili odustane od započetog pisanog ispita bez opravdanog razloga,
2. ako kandidat ne pristupi polaganju usmenog dijela pravosudnog ispita bez opravdanog razloga.

(2) Ako kandidat bez opravdanog razloga napusti polaganje usmenog dijela pravosudnog ispita smatra se da pravosudni ispit nije položio.

(3) Ako je kandidat iz pojedine grupe predmeta na usmenom ispitu dobio manje od 5 bodova smatra se da nije položio ispit.

(4) Kandidat koji je ostvario manje od 56 bodova nije položio ispit.

Članak 30.

(1) Započeti ispit može se odgoditi ako je kandidat zbog bolesti ili nekih drugih opravdanih razloga spriječen nastaviti polaganje ispita.

(2) Rješenje o nastavku ispita donosi ispitno povjerenstvo na molbu kandidata. Molba se podnosi u roku od osam dana po prestanku razloga za odgodu ispita, ali najkasnije u roku od 3 (tri) mjeseca računajući od dana kada je kandidat trebao pristupiti polaganju pravosudnog ispita.

(3) Ako kandidat ne podnese molbu za nastavak ispita u roku iz stavka 2. ovoga članka, ili ako mu je molba odbijena smatra se da ispit nije položio.

(4) Protiv rješenja ispitnog povjerenstva iz stavka 2. ovoga zakona kandidat može uložiti prigovor u roku od 3 dana ministru nadležnom za poslove pravosuđa.

Članak 31.

(1) Kandidat koji ne položi ispit može ga ponovno prijaviti nakon isteka roka od 4 mjeseca od dana polaganja. U slučaju ponavljanja kandidat ponovno pristupa pravosudnom ispitu u cijelosti.

(2) Ako kandidat ne pristupi ponovnom polaganju pravosudnog ispita smatra se da ispit nije položio.

(3) Ako kandidat zbog izvanrednih okolnosti odustane od ispita prije početka ponovnog polaganja, smatrat će se da ispit nije polagao.

(4) Kandidat može pravosudni ispit polagati najviše tri puta.

Članak 32.

(1) Vježbeniku koji je na pravosudnom ispitu ostvario najmanje 70 bodova, nakon isteka roka iz članka 9. ovog zakona, vježbenička praksa produljuje se za daljnjih 6 (šest) mjeseci.

(2) Za vrijeme produljene vježbeničke prakse vježbenik sudjeluje u radu posebnih stručnih radionica Pravosudne akademije te postupa po uputama mentora radi daljnje pripreme za obavljanje poslova sudskog ili državnoodvjetničkog savjetnika.

V. Prijelazne i završne odredbe

Članak 33.

(1) Sve osobe iz članka 13. Zakona o pripravnicima u pravosudnim organima i pravosudnom ispitu (Narodne novine br. 54/74, 29/78, 13/90), kao i javnobilježnički vježbenici, koji su započeli sa radom prije stupanja na snagu ovoga zakona stječu uvjete za polaganje pravosudnog ispita prema Zakonu o pripravnicima u pravosudnim organima i pravosudnom ispitu.

(2) Sve osobe koje su do stupanja na snagu ovog Zakona stekle uvjete za polaganje ispita po Zakonu iz stavka 1. ovog članka polažu pravosudni ispit prema tom zakonu do 31. kolovoza 2009. godine.

(3) Od 01. rujna 2009. godine svi kandidati pravosudni ispit polažu prema odredbama ovog Zakona, bez obzira po kojem su zakonu stekli uvjete za polaganje pravosudnog ispita.

Članak 34.

Pravilnike iz ovog Zakona dužan je donijeti ministar nadležan za poslove pravosuđa u roku od 15 (petnaest) dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 35.

Stupanjem na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o pripravnicima u pravosudnim organima i pravosudnom ispitu (Narodne novine br. 54/74, 29/78, 13/90).

Članak 36.

Ovaj Zakon stupa na snagu 01. siječnja 2009. godine, osim odredbe članka 5. stavak 4. koja stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

O B R A Z L O Ž E N J E

Članak 1. – ovim člankom utvrđuju se opći ciljevi novoga Zakona o vježbenicima, pa osim obrazovanja pravosudnih vježbenika, nabraja i uključuje stručno obrazovanje vježbenika u tijelima državne uprave, lokalne i područne (regionalne) samouprave, te osobe zaposlene u suradničkim zvanjima na pravnim fakultetima te u drugim pravnim osobama. Do danas je hrvatski sustav obuke pratio pristup temeljen na takozvanim 'stupovima' koji je bio karakteriziran različitim granama obrazovanja i nejednakim vježbeništvom obzirom na vrstu i trajanje. Novi zakon prati dvojaku svrhu: prvo da omogući jedinstveno i kvalitetno obrazovanje budućih sudaca i državnih odvjetnika i drugo, da standardizira i poboljša pravni sustav obrazovanja u cijeloj Hrvatskoj za pravnike koji žele pristupiti pravosudnom ispitu.

Članak 2. - ovim člankom utvrđuje se da je cilj stručnog obrazovanja vježbenika zapravo stjecanje uvjeta za polaganje pravosudnog ispita kao i njegovo stručno osposobljavanje za samostalno obavljanje poslova u pravosudnim tijelima.

Članak 3 - ovim se člankom određuje status vježbenika. Vježbenici su državni službenici na određeno vrijeme koje je samim zakonom predviđeno. Ovim člankom namjerno se ne određuje točno vrijeme trajanja ukupnog zaposlenja, već je ono određeno izdvojenim člankom ovoga Zakona. Naime, Zakonom je predviđeno trajanje vježbeničkog staža od dvije godine ali i njegovo produljenje za slučaj da je pravosudni vježbenik na pravosudnom ispitu postigao potreban broj bodova za primanje u državnu službu na mjesto savjetnika (bilo sudskog bilo državnoodvjetničkog). Na taj se način Zakonom osigurava ne samo primanje pravosudnih vježbenika u državnu službu radi njihovog stručnog obrazovanja, već im se ujedno Zakonom daje mogućnost da će njihov uloženi trud kroz cijelo obrazovanje biti od utjecaja na njihov ostanak u državnoj službi odnosno u pravosudnim tijelima.

Članak 4 – Ovim člankom određeno je da će ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa planom prijama odrediti svake godine broj raspoloživih vježbeničkih mjesta u sudovima i državnim odvjetništvima, a na prijedlog predsjednika Vrhovnog suda RH i Glavnog državnog odvjetnika RH, u skladu s Okvirnim mjerilima za određivanje broja službenika.
Samo određenom broju vježbenika bit će dopušteno obavljanje vježbeničke prakse u pravosudnim tijelima. Ne postoji potreba da se svim pravnicima koji žele pristupiti pravosudnom ispitu dozvoli plaćena obuka u pravosudnim tijelima. Na taj način, smanjuju se troškovi koji bi u protivnom bili visoki, a ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa određuje broj vježbeničkih mjesta u skladu sa potrebama. Te potrebe prikazuju se kroz kratkoročan, srednjoročan ili dugoročan plan u skladu sa državnim proračunom.

Stavak 3. ovoga članka propisuje da je ministarstvo nadležno za poslove pravosuđe obavezno raspisuje javni natječaj, a u odnosu na pojedinosti kojima se određuje što sve pojedini natječaj treba sadržavati stavak 3. predmetnog članka poziva se na posebne propise. Pri tome je potrebno imati u vidu Uredbu o raspisivanju i provedbi javnog natječaja i internog oglasa u državnoj službi. .

Članak 5 – Stavcima 1. i 3 ovoga članka propisani su zakonski uvjeti za primanje vježbenika u državnu službu, a termin pod točkom 3. stavka 1. usklađen je sa Zakonom o znanosti. Istovrsni termin koristi se i u Zakonu o sudovima i Zakonu o državnom odvjetništvu. Stavkom 3. isključuju se osobe koje iz zakonom citiranih razloga ne mogu biti primljene na vježbenički staž.
Budući je stavkom 1. ovoga članka predviđeno hrvatsko državljanstvo kao jedan od uvjeta za prijam na vježbenički staž, stavkom 2. ovoga članka predviđena je situacija za slučaj da se prijavi na natječaj osoba bez državljanstva odnosno strani državljanin. Što se tiče stavka 4. ovog članka, on je potreban kako bi se ispunili traženi uvjeti EU definirani u uvodnom dijelu ovoga teksta. Naime, članak 12. Europske Zajednice određuje opću zabranu diskriminacije po osnovi nacionalnosti. Članak 39. omogućuje pravo na slobodu kretanja radnika bez diskriminacije na račun državljana drugih članica EU dok članak 39. stavak 4. Europske Zajednice predviđa izuzetke od općeg zajamčenog prava na slobodu kretanja osoba/radnika s državljanstvom bilo koje države članice Europske Unije, ukoliko se radi o zaposlenju u javnoj službi. Dakle, ograničenje se opravdava ukoliko su ispunjeni uvjeti iz članka 39, stavka 4. Europske zajednice. Hrvatski sustav obrazovanja vježbenika mora biti otvoren za jednako kvalificirane državljane EU da bi se ispoštovali zahtjevi EZ i nadležnost SPEZ. Sporazum o Stabilizaciji i pridruživanju s Hrvatskom predviđa pravnu harmonizaciju s *acquis*-em najkasnije do 1. veljače 2011. godine.

Članak 6. – ovim člankom propisuje se da će se slobodna mjesta vježbenika utvrđena planom prijama popunjavaju javnim natječajem koje objavljuje ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa. Provjeru znanja i ocjenjivanje kandidata provodit će povjerenstvo za izbor vježbenika u sastavu od tri člana.

Članak 7. – ovim člankom propisuje se da će se na slobodno vježbneičko mjesto primiti oni kandidati koji u postupku odabira ostvare ukupno najveći broj bodova. Ukupan broj bodova utvrđuje se na osnovu rezultata ocjena završenog diplomskog studija prava i koji može iznositi najviše 50% bodova kao i broj bodova ostvaren na temelju pisane provjere znanja koji iznosi najviše 40 % bodova kao i na temelju rezultata provedenog strukturiranog razogovora. Ovim člankom propisuje se ukoliko ima više kandidata sa istim ukupnim brojem bodova nego što ima slobodnih vježbeničkih mjesta, odabiru se oni kandidati koji su ostvarili veći broj bodova na temelju pisane provjere znanja.

Članak 8. –ovim člankom određuje se da je povjerenstvo za izbor vježbenika dužno utvrditi listu kandidata i predložiti za izbor ministru za poslove pravosuđa. Ovim člankom propusuje se da kandidat koji nije izbaran za vježbenika ima pravo u roku od 15 dana od dana primitka rješenja podnijeti prigovor ministru nadležnom za poslove pravosuđa. Ovaj prigovor odgađa izvršenje rješenja, a ministar nadležan za poslove pravosuđa dužan je o prigovoru odlučiti u roku od 30 dana.

Članak 9. – Ovaj članak određuje da vježbenička praksa traje dvije godine. Vježbenici obavljaju vježbeničku praksu u sudovima i državnimi odvjetništvima .
Članak 10. – ovim člankom propisuje se obvezatna vježbenička praksa koja se provodi u sudu i državnom odvjetništvu, kao i sudjelovanje vježbenika u stručnim radionicama Pravosudne akademije.

Članak 11. – stavkom 1. ovoga članka određuje se raspoređivanje vježbenika i odgovornost mentora. Mentori će morati proći posebnu izobrazbu prije nego im bude dopušteno da obučavaju svoje vježbenike da bi poboljšali svoje vlastite obrazovne vještine. Na taj način nastojat će se izdvojiti mentori kao posebne stručne osobe od dosadašnjeg sustava mentorstva koje se provodilo suprotno preferencijama pojedinog suca ili državnog odvjetnika pa će se tako za mentore javljati osobe koje žele educirati mlađi kadar i koje su za to voljne proći adekvatno obrazovanje koje će se provoditi u okviru Pravosudne akademije. Samo takvom mentoru mogu se nametnuti obveze kao što su praćenje rada pojedinog vježbenika te ocjenjivanje tog rada. Obzirom da takva vrsta angažmana iziskuje pojačani napor suca ili državnog odvjetnika, takav rad je potrebno dodatno „stimulirati“, a način na koji bi se to provelo, bilo kroz smanjenje potrebnog broja riješenih predmeta na godišnjoj razini u nekoj simboličnoj količini bilo kroz nekakav simbolični oblik plaćanja za izvršeno mentorstvo, je potrebno regulirati pravilnikom kao što je u ovom članku, stavku 4. i određeno.
Sadržaj i broj obveznih pisanih radnji koje se izrađuju u svakom dijelu stručnog obrazovanja propisat će ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa pravilnikom. Tim istim pravilnikom propisat će se i dužnost vježbenika da o cijeloj vježbeničkoj praksi vodi dnevnik vježbeničke prakse.

Članak 12. – ovim člankom uređuju se trajanje stručnih radionica za pojedina pravna područja koja organizira Pravosudna akademija kao i način sudjelovanja vježbenika u tim radionicama. Također se uređuje tok vježbeničke prakse.

Članak 13. – čelnik pravosudnog tijela u kojem je vježbenik raspoređen određuje vježbeniku mentora radi praćenja rada vježbenika i vodi brigu o nejgovom stručnom obrazovanju. Ovim člankom određuje se tko može biti mentor, kao i koje su dužnosti mentora.

Članak 14. – ovim člankom određuje se tijek praktičnog dijela vježbeničke prakse i izvršavanje zadaća od strane mentora kao priprema za pristup pravosudnog ispitu kao i dužnosti mentora da utvrdi da je vježbenik u dovoljnoj mjeri osposobljen za obavljanje psolova.

Članak 15. – ovim člankom određuje se kada dolazi do prekida vježbeničke prakse i pod kojim se uvjetima ova praksa može nastaviti.

Članak 16. – ovim člankom određuje se kada vježbeniku istječe vježeničke praksa.

Članak 17., 18. i 19. – ovaj članak odnosi se na izobrazbu vježbenika u tijelima državne uprave, lokalne i područne (regionalne) samouprave, znanstvenih novaka i asistenata na pravnim fakultetima i drugih osoba kako je to zakonom određeno. U odnosu na ove strukture pravnika koji žele pristupiti pravosudnom ispitu treba napomenuti da se radna grupa rukovodila činjenicom da pravnici imaju najmanje stvarnog praktičnog upliva u rad pravosudnih tijela te da je njima, kao što je to uostalom bilo i prema dosadašnjem zakonu, potrebno više radnog vremena provedenog na sudu kako bi stekli uvjete za polaganje pravosudnog ispita. U stavku dva određeno je da ovi vježbenici na isti način obavljaju vježbeničku praksu kao i pravosudni vježbenici.
Stavkom 3. ovoga članka određeno da se zahtjev za obavljanje ove vježbeničke prakse podnosi ministarstvu nadležnom za obavljanje poslova pravosuđa.
Način i troškovi obrazovanje propisuju se pravilnikom.

Članak 20. – ovim člankom određuje se da se pravosudni ispit polaže pred ispitnim povjerenstvom od 5 članova, te da članovi ispitnog povjerenstva moraju biti pravnici sa najmanje 15 godina radnog staža u struci nakon položenog pravosudnog ispita.

Članak 21. – ovim člankom propisuju se uvjeti za polaganje pravosudnog ispita i to za sudske i državnoodvjetničke vježbenike, kao i podnošenje prijave za polaganje pravosudnog ispita.

Članak 22. – ovim člankom određuju se uvjeti za polaganje pravosudnog ispita za odvjetničke vježbenike, javnobilježničke vježbenike, za pravnike sa završenim sveučilišnim diplomskim studijem u tijelima državne uprave, lokalne i područne (regionalne) samouprave, te za osobe zaposlene u znanstveno nastavnim, nastavnim i suradničkim zvanjima na fakultetima.

Članak 23. - ovim člankom određuje se od čega se sastoji pisani dio ispita i to od tri radnje od čega dvije radnje predstavljaju izradu cjelovitih prvostupanjskih presuda iz područja građanskog i kaznenog prava utemeljenih na konkretnom spisu predmeta i treću radnju izrađuje kandidat iz područja radnog, trgovačkog ili urpavnog prava. O izradi pisane radnje sastavlja se zapisnik.

Članak 24. – ovim člankom propisuje se da u slučaju remećenja urednog tijeka ispita, ispitno povjerenstvo može produžiti vrijeme za izradu pisanog ispita razmjerno trajanju prekida ili omogućiti pojedinom ili svim kandidatima ponovnu izradu pisane radnje.

Članak 25. – ovaj članak određuje da kandidat koji nije predao pisanu radnju u propisanom roku, smatra se kao da nije položio ispit. Tajnik ispitnog povjerenstva obavijestit će kandidate o ostvarenom broju bodova na pisanom dijelu ispita najkasnije dva tjedna prije usmenog ispita.

Članak 26. – ovim člankom određuje se pet grupa predmeta od kojih se sastoji usmeni dio ispita. Način provođenja usmenog dijela ispita kao i uvjeti pod kojima će se odobriti slušanje ispita određuje se pravilnikom.

Članak 27. – ovim člankom propisuje se da ispitno povjerenostvo svoje odluke donosi većinom glasova. Niti jedan član ispitnog povjerenstva ne može se suzdržati od glasanja. O tijeku usmenog ispita sastavlja se zapisnik.

Članak 28. - ovim člankom utvrđuju se rezultati na pravosudnom ispitu odnosno koliko ukupno bodova može najviše kandidat ostvariti

Članak 29. – određuje kada predsjednik ispitnog povjerenstva bez provedbe usmenog dijela ispita može utvrditi da pravosudni ispit nije položen.

Članak 30. – ovim člankom određuje se kada se započeti ispit može odgoditi kao i postupak za nastavak polaganja ispita.

Članak 31. – ovim člankom određuje se da kandidat koji nije položio ispit može ga ponoviti poslije četiri mjeseca i to u cijelosti. Također se određuje da kandidat može pravosudni ispit polagati najviše tri puta.

Članak 32. – ovim člankom propisuje se da vježbeniku koji je ostvario na pravosudnom ispitu 70 bodova, nakon isteka roka iz čl. 9. ovoga Zakona, vježbenička praksa produljuje se za daljnih 6 mjeseci.

Članak 33.- ovim člankom određuje se da osobe iz čl. 13. Zakona o pripravnicima o pravosudnim organima i pravosudnom ispitu «Narodne novine» 54/74, 29/78, 13/90 kao i javnim bilježnicima koji su započeli sa radom prije stupanja na snagu ovog Zakona stječu uvjete za polaganje pravosudnog ispita prema Zakonu o pripravnicima u pravosudnim ogranima i pravosudnom ispitu.
Osobe koje do stupanja na snagu ovog Zakona stekle uvjete za polaganje ispita po Zakonu iz st. 1. ovog članka polažu pravosudni ispit prema tom Zakonu do 31. kolovoza 2009. godine. Od 1. rujna 2009. godine svi kandiddati pravosudni ispit polažu prema odredbama ovog Zakona bez obzira po kojem su Zakonu stekli uvjete za polaganje pravosudnog ispita.

Članak 34. Ovim člankom propisuje se da će ministar nadležan za poslove pravosuđa u roku od 15 dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti Pravilnike predviđene ovim Zakonom.

Članak 35. – Ovim člankom propisuje se da stupanjem na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o pripravnicima u pravosudnim organima i pravosudnom ispitu «Narodne novine» 54/774, 29/78 i 13/90.

Članak 36. - Ovom odredbom određuje se da ovaj Zakon stupa na snagu 1. siječnja 2009. godine, osim odredbe članka 5. stavak 4. koja stupa na snagu danom pristupa Republike Hrvatske Europskoj uniji.